

Slovenski Tednik.

Politični in gospodarski list za kmetško ljudstvo.

Izhaja vsak petek.

List velja za celo leto 2 gld. 40 kr., za pol leta 1 gld. 20 kr. — Posamezni list velja 5 soldov.

Uredništvo in opravništvo lista je v „Narodni tiskarni“ v Tavčerjevi hiši „Hotel Europa.“

Domache stvari.

— (*Slovenskim kmetom.*) Cesar je razpisal volitve v državni zbor na Dunaj. Najdalje v štirinajstih dneh se bodo volili na kmetih volilni možje, kateri gredo potem državnega poslanca volit. Te volitve se ravno tako vrše, kakor za deželne poslance. Možje! Volitve bodo silno imenitne. Naj tedaj vsak gre volit, kadar bode občinski predstojnik ali župan naznanjal, da se imajo volilni možje izbirati. Pogovorite se pa poprej med soboj, kdo bi bil zanesljiv mož, da se ne bo pri volitvi poslanca dal v kozji rok pognati niti od klerikalnih duhovnikov niti od pretinarodnih nemškutarjev. Volite pametno, volite može izmed sebe!

— (Iz Ptujaja) 6. septembra. Ptujsko polje že od leta 1843 nij bilo tako obljudeno, kakor sedaj. 9400 vojakov večidel jugoslovanske krvi imajo tukaj vojaške vaje, in prebivajo deloma v platnenih šotorih pod milim nebom na ptujskem polji blizu Turniša, deloma stanujejo po bližnjih vaseh, in v mestu, kolikor jih ima prostor.

V pretečeni četrtek se je tudi naš cesar v tabor pripeljal.

Mesto je bilo lepo razsvitljeno, ljudstva je bilo od bližnjih in daljnih krajev dosti prišlo, da bi cesarja videlo. Cesar se je s posebnim vlakom ob pol deveti uri večer v Ptuj pripeljal. Na kolodvoru so ga okrajni glavar in mestni župan, kakor tukajšnji generali pričakovali, potem se je peljal po gospodski in špitalski ulici v Turniše, kder je stanovanje za njega pripravljeno bilo. Po

celem potu so ga živio-klici ljudstva spremljevali. V petek in saboto je mesto bilo lepo okinčano, na vsaki hiši so zastave vihrale, in sicer večidel cesarske, in štajerske, na čitalnici, potem na hišah, kjer narodnjaki stanujejo, kakor pri g. dr. Ploju, prof. Glažaru, pri Minoritih i. t. d. so velike slovenske zastave visele; nemški smo samo dve videli. Cesar je dva dni na Ptujju ostal, in se v saboto ob poldveh zopet odpeljal.

— (Iz Metlike) se nam 2. sept. piše. Na žegnanji pri treh farah blizu Metlike 31. avg. se je bilo ljudij iz naših in hrvatskih krajev na tisoče zbralo. Navzočnega narodnega kandidata gosp. **Pfeiferja** je ljudstvo srčno pozdravljalo.

— (Pevski izlet v Kranj.) Kljub neugodnemu vremenu se je pevski zbor ljubljanske čitalnice v nedeljo odpeljal v Kranj, kjer je bil navdušeno sprejet. Beseda v korist Mandeljčevega spominka pa zaradi dežja nij mogla biti v nedeljo na Jelenovem vrtu. Vršila se je pa v ponedeljek ob 5. uri popoldne v čitalnični dvorani, katera je bila polna zbranega občinstva. Po dobro zloženem prologu Josipa Prosenca se je skazal pevski zbor v četverospvih in zborih mojstersko v petji izurjenega. Izlet v Kranj bode vsakemu, kdor se ga je udeležil, v prijetnem spominu ostal.

— (Misijon na Blokah.) Iz Blok na Notranjskem se nam piše 7. septembra: Še zmirom je svet tako neumen, da še veruje na somnambulo „sveto Lenčiko“, katero vedno ljudje obiskujejo; posebno včeraj in danes je priromalo iz tujih krajev več osov,

in sicer, kakor je videti, iz boljšege stanu k njej. Te osebe je gospod župnik K. gostoljubno sprejel in v farovži prenočil.

— (Iz Žaveca) 8. septembra. Včeraj je došel g. dr. Prus v Žavec, in se predstavil tržanom kot kandidat za državni zbor. G. župan Tarbauer predstavi g. Prusa in omenja njegove dobre lastnosti. — Za predsednika nasvetuje g. Žužo, starega, kar je bilo sprejeto. G. Prus razvije svoj program, raztolmači razloček med absolutizmom in konstitucionalizmom; omenja nasledke centralizma itd. Izreče se za nove šolske postave. Delal bode tudi na to, da bode mandat poslancev veljal samo na 3 leta. — Potem se enoglasno izvoli g. Prus za kandidata.

— (Štajersko vrtnarsko društvo.) Pri razstavi sadja, katera se začenja 1. oktobra na Dunaji, bode štajersko vrtnarsko društvo napravilo skupno razstavo vseh na Štajerskem rastočih sadnih plemen: jabelk, grušek, breskev, maril, orehov, nešpelj, lešnikov, kostanjev in grozdev. Vrtnarsko društvo vabi sadjerejce, naj se oglase do 14. septembra in pošljejo sadje do 28. septembra.

— (V Velesovem) na Gorenjskem je bil v petek požar. Pogorela je hiša s pristavo in hlevi. Pogorelec je pri „Sloveniji“ za 1700 gld. zavarovan.

— (Iz Radgone) se nam piše: Zvečer ob 1/2 8. uri 5. t. m. so se vneli hlevi in parne gospodarja Bogena v Poterni blizu Radgone. Hišo, živino in izmlačeno žito je z vrlo pripomočjo radgonska požarna straža obranila, drugo poslopje pa in nedomlačeno žito je nesrečnežu sila ognja ukončala. Pogorelec je tem bolj pomilovati, ker nij bil zavarovan, do letos je pre bil, zavolj slabe letine mu pa tudi drugi ne bodo mogli dosti pomagati. — Pravnikičarji neki tu od hiše do hiše beračijo glasove za „Kocuvanovega boga“ Hermana, ter kriče, da Mladoslavenci hote „vero“ zatreti — in kaj še? —

— (Iz Šmarja) pri Celji se nam piše 9 septembra: Pri tukajšnji sodnji se je vršilo 4. t. m. obravnavanje zaradi razžaljene časti. Naš gospod dekan je bil

tožil tukajšnjega uradnika P., kateri je njega (dekana) pri neki priložnosti zmerjal za goljufa, ter ga obdolžil, da on (dekan) denarje, ki jih dobiva za uboge, za sebe obdržuje. Dekan je tožil zavoljo razžaljene časti in obdolženja nezvestobe pri denarjih za uboge. Obtoženec je bil res krivega spoznan in na 5 gold. globe obsojen zaradi psovanja, a zavoljo obdolženja nezvestobe in goljufije g. dekana je bil za nekrivega spoznan. Obtoženec je namreč dokazal, da je dekan leta 1866 sprejel od dveh strani po 6 in po 3 gld. za uboge, da pa teh zneskov nij postavil v letni račun; tedaj se ne ve, kam je prišel ta denar. Pri obravnavi se je izustil g. dekan, da ima več denarjev v kasi za uboge, kakor izkaznice kažejo. Kako tedaj naš g. dekan računa? Zakaj se ti ubogim namenjeni denarji jim ne dadó? Zares čudno!

— (Iz Frankolovega) se nam piše: Za stran neugodnega vremena se priprave na lindeškem gradu nijso mogle dovršiti, zavolj tega bode naznanjena slovesnost mesto 7. t. m. v prih. nedeljo 14. t. m. Uljudno so vabljeni še enkrat k 25 letnici odprave tlake in desetine vsi rodoljubi.

— (Kolera) se nam bliža. Prikazala se je v Šent Janžu na Dolenjskem in v Zagorji. Na Ogrskem hudo razsaja. Vsled tega je štajerski namestnik baron K ü b e c k razglasil oklic, v katerem podučuje ljudstvo, kako se varovati pred to boleznijo. V tem oklicu se priporočuje stroga snažnost, odpravljenje vseh gnjilobnih stvari, desinfekcija, čisti zrak, tedaj večkratno odpiranje oken in vrat, da se zrak v stanovanjih po prepihu čisti. Vsak naj bode zmeren v jedi in pijači in se varuje pred tacimi jedili, katera lahko napravijo drisko, kakor kumare, salata, redkva, pred vsem nezrelo sadje, dalje mastno meso, klobase, trda jajca, sir, gobe, novo pečen kruh, mošt, novo vino, melone in fige. Prehlajenje je zelo škodljivo. Kdor dobiva drisko, naj je ne zanemárja; naj uživa samo juhe, kamilovega ali melisnega čaja in se drži na toplem. Tako zvane kolera-esence ali tinkture so samo sleparija lahko vernega ljudstva in bolj škodijo, nego hasnejo.

(Dalje v prilogi.)

— (Iz Sevnice) na slov. Štajerskem se nam piše: V nedeljo, 14. t. m. praznujemo Sevnčanani in kmetsko ljudstvo iz okolice na vrhu „Vrtača“ svečanost petindvajsetletnice odprave desetine in tlake.

— (Od Svibnjega) pri Radečah se nam piše 9. septembra: Nocoj je bila naša jagnjenška dolina vsa na nogah. Zažgali so naši kmetovalci ondod ob osmih zvečer mnogo kresov v spomin petindvajsetletnice odpravljenja desetine in tlake. Ukanje in strel je 1 uro odmeval. — Grozdje prav lepo zori in glede množine moremo reči: dobro. Velika škoda za tukajšnje kmetovalce je posebno to, da nimajo po goricah nič žlahtnih trt. Nekateri žlahtne trte bi bile gotovo v tukajšnih legah in zemljah prav rodovitne in dajale bi izvrstno kapljico, ker je tukaj mnogo apnice in apnena gora. Tudi sploh nij tu govoriti o umetnem ravnjanju z goricami in kletarstvom, pa tudi tako dolgo ne bode, dokler ne dobimo svoje šole in svojega učitelja. Tega silno pogrešamo.

— (Požar v gozdu.) V škofjškem gozdu pri sv. Jodoci v gornjegraškem okraju je v jutro 27. avgusta nastal požar, kateri je naglo segal čez 2 orala gozda, predno so ljudje na pomoč prihiteli. Še le proti noči so ogenj ustavili.

— (Šolski praznik.) V Slivnici pri Mariboru so 1. sept. praznovali šolski praznik. Učitelj Tribnik je govoril slavnostni govor v slovenskem jeziku. Fravhajmski godci in mnogo gostov so slavnost povzdignili.

— (Iz Notranjskega) se nam piše: Denes 8. septembra popoldne je bila jama v Postojni odprta vojakom, ki imajo v tukajšnji okolici vojaške vaje, pri katerih se je udeležilo okolo 3500 vojakov. Stroške za razsvitljivo slovite jame je plačal nadvojvoda Albrecht.

— (Iz Laškega trga) na slovenskem Štajerskem 8. septembra se piše: Včeraj dne 7. septembra bi imela biti 25 letnica odpravljenja tlake in desetine. Ker pa vreme nij bilo ugodno, prestavili smo praznovanje na prihodnjo nedeljo, to je 14. septembra.

Da se je pa vendar tudi ta dan praznovala, pokali smo z možnarji na malem griču pri sv. Krištofu, da je bilo veselje.

— (Požar.) Piše se nam 7. sept.: Denes zjutraj ob 4^{1/2}. uri je tresčilo v eno hruško in zraven v farovski skeden pri sv. Martinu (Stražišče) pri Kranji. Hlevi in skeden, vse je pogorelo; šola je rešena, če ne bi bila, bi pa tudi cerkev lahko se bila vnela.

— (Rop.) V noči od 1. na 2. sept. sta prišla dva neznana moža v Gromov malin blizu Ljubljane, in sta davila Franceta Groma, ki je imel tam opraviti, tako dolgo, da se nij več zavedel in na tla padel. Potem sta šla v bližnjo hišo, davila tam zopet Gromovo ženo, in ko se tudi ta nij več zavedla, začela sta grabiti in sta več rečij pobrala. Ko sta se mož in žena zopet zavedla, roparjev že nikjer nij bilo. Sodnijska preiskava se je že začela.

— (Iz Notranjskega) se nam piše 4. sept.: Denes potujejo pomiloščeni izselniki (emigranti) črnogorski iz Zagreba v svojo domovino (jih je 6 rodbin z 60 osobami.) Bere se jim na obrazih velika radost, da vidijo po dolgih letih zopet svoje zaželenene gore. Med njimi so stare mamice, krasne devotke, a tudi junaci v prelepi noši, eden onih ima medaljo visečo na višnjevobelo-rudečem traku, katero si je pridobil od Rusije, kot hraber vojak proti Turkom. — Njegova ces. visokost, nadvojvoda Albrecht, peljal se je s včerajšnjim poštnim vlakom popoldne v Trst.

— (V Postojno) je bil 1. sept. prišel nadvojvoda Albrecht in ostal čez noč pri c. kr. okrajnemu glavarju Globočniku. On je ukazal, da bode 8. t. m. slovesnost v jami, katere se bodo smeli tudi vojaki udeležiti, ki so v Postojni za maneviranje zbrani.

— (Mladi zločinci.) Iz Šmartnega pri Litiji se nam poroča: Proti koncu šolskega leta je bil kaznovan nek učenec s šolskim zaporom. Po prestanem zaporu teče proti domu v Jablanico, a kake pol ure od Šmartnega, blizu Bajarnika, so ga čakali trije dečaki, eden s sekirico, drugi s kolom,

tretji — s pipcem. Ko deček pride do grma, kjer so bili mladi potepuhi skriti, skočijo ti proti njemu, da bi ga usmrtili. Deček beži na vso moč nazaj v Šmartno, ter pove gospodu učitelju prestrašen, kaj se mu je prigodilo. Gospod učitelj mu da spremstvo, in dečaki so součenca še čakali za grmom, a spremljevalec jih je razpodil. Poročilo se je to c. k. okrajnej sodnji v Litiji, ki je mlade zločince kaznovala sè štiridnevnim zaporom. Uzrok sovraštva nij znan; govori se samo, da oni trije potepuhi svojega součenca niso mogli gledati, zato so sklenili, da ga bodo ubili.

— (Nesreča.) V Špelfeldu na slov. Štajerskem je železniški vlak necega kmeta povozil. Kmet je bil precej mrtev.

— (Zlata poroka.) Piše se nam: 9. septembra bodo starši ljubljanskega mestjana in peka, Jarnej Žužeka, praznovali v Velikih Laščah zlato poroko. Oče France Žužek je 71, mati Neža Žužek pa 76 let stara. Slovesnosti se bodo udeležili vsi otroci, namreč pet sinov in 6 unukov. Med sinovi sta dva mašnika, dva posestnika in eden obrtnik.

— (Požar.) V Polzeljah v celjskem okraji je pogorelo zarad neprevidnega kadenja Jurju Mešiču vse poslopje in vsa živina. Žena in hči so se zelo opekle. Kmet nij bil zavarovan.

— (Strela) je udarila v Gorici zjutraj v stanovanje prof. E. na novi cesti, švignila je nad profesorjem in njegovo soprugo in le neki železni kljukici v zidu se imata zahvaliti, da nijsta bila zadeta, ker je železna kljukica blizu postelje strela na-se vlekla in je strela na tistem mestu zid predrla in zopet švignila na ulico in v tla. Lehko si vsakdo misli položaj naših zakonskih.

— (Slatina) pri Rogatci je letos dobro obiskana. Do 30. avg. je 2292 oseb prišlo se zdraviti ali — kratkočasit.

— (Požar.) V Ponikvi v celjskem okraji je pred kratkim pri posestniku Štefanu Vrabču začelo goret, in ogenj je pokončal ne le gospodarska poslopja, nego tudi poslopja soseda Janeza Faleta in Jurja Vabiča. Skupna škoda se ceni na 5500 gldinarjev.

— (Učiteljska biblioteka) v Ormuži je pristopila „Slovenski Matici“ kot ustanovnik.

— („Zemljepis“) profesorja Jesenka je od ministerstva nauka kot učna knjiga v srednjih šolah privoljena. Še enkrat priporočamo izvrstno to knjigo Slovincem vsacega stanu. Dobiva se za 2 gld. pri g. prof. Jesenku in pri vseh knjigotržcih v slovenskih mestih.

Politični razgled.

Notranje dežele. Volitve v državni zbor na Dunaji so s cesarskim ukazom od 7. septembra tega leta razpisane. Vršile se bodo tedaj še koncem tega meseca. Vse politične stranke se že dosti mesecev pripravljajo na te volitve. Povsod je dosti pričkanja. Videlo se bode pri volitvi, katera politična stranka ima največ volilcev za soboj.

Češki listi zopet začenjajo pisati proti vstopu v državni zbor. „Narodni listy“ pravijo: Mi narod pet milijonov se vendar bodedo z božjo pomočjo ubranili na svoji rodni zemlji, — a nikdo, niti prijatelj niti neprijatelj nas ne more preveriti, da bi naslanjajoči se na svoje dobro pravo slabeje imeli na češkem zboru, nego na Dunaji, brez svojega prava obklopleni prosiloj a zasipani posmehom najhujših naših neprijateljev. —

Olomucki nadškof je vendar le opustil svoj upor proti državni nagodbi med Avstrijo in Italijo glede mrličnih listov za italijanske državljane. Razglasil je zdaj v svoji biskupiji dotični vladni ukaz.

Nadškof pa se je zategadelj tako hitro pokoril, ker mu je vlada žugalá, 5000 gold. globe naložiti, ako se ne uda vladnemu ukazu.

Vnanje države. Italijanski listi javljajo, da je papež hudo zbolel. Ako se ne bo boljše počutil, ne pojde kralj na Dunaj.

Španjski kortesi so imeli 5. septembra tajno sejo. Kastelar je imel dolg govor, v katerem je tudi rekel, da, ko bi cela Evropa postala reakcionarna, morajo španjski liberalci združeni truditi se, da premagajo Karliste.

O *nemškem* cesarji se je dozdej vedno govorilo, da obišče Dunaj, le kedaj, to se nij vedelo. A nek berlinsk list prinaša to-le vest: zdravniki bodo težko pripustili, da bi cesar šel na Dunaj; gotovo pa pojde knez Bizmark tja, in sicer bržkone takrat, ko bo italijanski kralj na Dunaji.

Duhovni in kmetje.

Zdaj bomo mi Slovenci kmalu imeli volitve. Bralci „Slovenskega Tednika“ vedo, da smo mi večkrat nasvetovali, kakó naj se voli in kogà. Ravno tako pa naši bralci vedo, da je dosti duhovnih gospodov, ki so na nas hudi; pravijo kmetom, da nas ne poslušati, da smo „proti veri“ in tacih reči. Dajmo torej o tem mirno in pametno besedico izpregovoriti. Vprašajmo se, ali res nijsmo za vero, ali duhovni gospodje, ki proti nam govoré, resnico govoré, — ali pa morda duhovni samo skrivajo pod svoje besede o „veri“ nič drugega kakor to, da bi oni, duhovni, radi povsod ukazovali, kmeta povsod v svoje gospodarstvo dobili. — Mi trdimo, da to poslednje hočejo.

Naravnost povemo še enkrat kar smo že rekli: *Vera mora biti*. Vere nihče ne jemlje, najmanj pa „Slov. Tednik“, kakor duhovni gospodje krivo ljudem pripovedujejo. Saj vera nij kakor en žakelj pšenice, katero bi mogel kdo po noči ukrasti. Vero vsak človek v svojem srci nosi; do tja pa ne sega nobena roka. — Tudi gospodov duhovnikov, fajmoštrov in kaplanov mi ne sovražimo. Bog ob varuj. Ti gospodje oznanjujejo Kristovo vero ljubezni in sprave. V cerkvi, kadar od sv. evangelija govoré, jih poslušajmo.

Ali duhovni gospodje so tudi ljudje. Oni jedo in pijo in grehe delajo — ravno tako kakor mi. Če jih mi poslušamo, kadar božjo besedo pridigovajo, potem jih pa nečemo in ne smemo zmirom poslušati, kadar o posvetnih rečeh govore, o volitvah, o davkih, o občini i. t. d. Tukaj dostikrat le svoj dobiček zagovarjajo, samo na svoj stan gledajo, ne gledajo pa na kmetovski stan. Da bi se pa to ne videlo, ogrinjajo se s plaščem svojega svetega poklica,

„vero“ vmes vtikajo, kjer se vera in božje ime po drugi božji zapovedi še vtikati ne sme.

No, zdaj veste zakaj so duhovniki proti nam. Mi resnico govorimo, tudi duhovnim gospodom. To jih peče. Dozdej so krivo mislili, da proti njim ne sme nobeden nič reči. Zato pa zdaj pravijo, da „je vera v nevarnosti“. Pa vera nij v nevarnosti, vero vsi spoštujemo, samo tega nečemo, da bi duhoven sam povsod gospodariti hotel. A kmet daje davek. Kmet daje duhovnom biro. Molitev je lepa stvar; pravijo da v nebesa pomaga. Dobro, molite; ali to veste, da nobena molitev davka ne odpiše, kakor ne ubrani, da se vaš sin v soldate vzame. Zato pa nij treba najprvo pri volitvi vprašati poslanca, koliko moli, koliko k spovedi hodi, temuč ali je pošten naš domačin Slovenec ali ne. Za svojo dušo bo že vsak sam skrbel kakor hoče. Tu gre samo za to, kdo bo naše narodne pravice dobro zagovarjal, za ponižanje davkov govoril, kdo je v posvetnih rečeh izveden. Mi ne volimo v cerkveni zbor, temuč v državni zbor, kjer se bo o naših starih pravicah govorilo.

Verjemite nam, slovenski možje, naši duhovni gospodje ravno tako dobro vedo kakor mi, da vera nij v nevarnosti, in da je „Slov. Tednik“, tudi ne napada. Ali oni so v skrbi samo za sebe in za svoj stan. Duhovni bi radi v vseh rečeh tudi v posvetnih gospodarili. Za to vas pa pregovarjajo z vero. Za to pa o vsacem, kdor nij najprvo za duhovenske pravice, kriče, da „nij z a vero“. O drugih pa, ki so jim skrivaj ali očito obljubili, da bodo najnaprvo za duhovne govorili, bolj ko za kmeta, te hvalijo, da bodo vero rešili, da so najbolji.

Za to, kmetski možaki, Vam še enkrat rečemo: V cerkvi, kadar duhovniki o evangeliji govoré, jih poslušajte, v verskih in cerkvenih stvareh jih ubogajte, zunaj cerkve v posvetnih stvareh pa se držite svobodomiseljnih posvetnih mož in volite tako, kakor vam le-ti priporočajo.

Gospodarske stvari.

Kako perje od repe, pese, korenja za spomladansko krmenje prešičev spraviti.

Približuje se čas spravljenja repe, korenja, pese, glavne krme naših prešičev v jesenskem in zimskem času. Perje vseh treh se navadno za spomladansko krmenje spravi, to je za čas, do katerega že krompirja, repe, korenja, pese pomanjka; v katerem pa tudi berila še nič nij.

To spravljenje se pri nas tako godi, da se perje ali kje po kaki trati raztrosi, ali pa se, kjer je to mogoče, v kozolce in primerne podstrešja rahlo spravi, da se posuši. Posušeno spravi se potem na prostor, kjer ima čakati, dokler se ne potrebuje. No, mi ne moremo tega ravnanja priporočati; marveč ravno nasprotno. Že celo sušenje na trati pod milim nebom sploh naj bi se opustilo, kajti na jesen so velike rose, pogosti dežji, kar stori, da se perje kaj počasi suši, ali pa da celo deloma, ako ne vse segnije, kar se narvečkrat pripeti. Sušenje pod streho je že nekaj boljši, pa ne dosti, saj nas vendar skušnja uči, da se v silno vlažni jeseni tudi tukaj dobro ne suši, da dostikrat segnije ravno tako, kakor pod milim nebom, in treba je vse skupaj na gnoj znositi. Še le lanska jesen nas je o tem podučila.

Pa recimo, da bi pri sušenju tudi vseh teh težav ne bilo, in da bi se vedno popolnem brez vse škode perje posušilo; vendar moramo ta način spravljanja zavreči, in drugzega boljšega priporočati. Kajti vsacemu je znano, da je sušenje vedno z večjim ali manjšim trudom v zvezi, da je pa tudi posušeno perje tako krhko, da gre velik del v zgubo, v smeti. Boljši način spravljenja je pa tale:

Vzamejo se stare kadi, ali pa v ta namen iz slabjšega lesa nalašč napravljene nove. Perje se nekoliko omije ter na debelo skosi. S tako pripravljenim perjem se potem kadi polniti prično. Polnenje se vrši ravno tako, kakor pri repi ali zelji, le z nekoliko manjšo pazljivostjo. Da more nekoliko pridjane soli le hasniti, je jasno, vendar se brez

te tudi spravi. Založijo se kadi tudi ravno tako, kakor repa ali zelje. Glejte! tako spravljen perje se ne more pokvariti, trud tega spravljenja je pa tudi manjši od sušenja; in ako pride v prvem letu zaradi kupljenja kadi tudi nekoliko višej stati od posušenega, to nič ne dé, vsaj ne gre pa nič v zgubo, in kar je glavna reč, tako perje je veliko tečnejši od posušenega. R. D.

Kako ravnati, da zajci zelja, fižola, i. t. d. ne pojedó.

Kmeta tisto poškodovanje najbolj jezi, ki mu ga naredi zajec, ali kaka druga gozdna žival. Tukaj tedaj podajemo kmetu nekaj sredstev, kako zabraniti svoja zelišča.

1. Poškropi zelje, peso, fižol, i. t. d. včasi s človeškim blatom, pa moraš to večkrat ponavljati.

2. Navleci okolo zelnika motvoze, in priveži na-nje kurje perje.

3. Včasi rastline z govejo krvjo poškropi.

4. Postavi po zelniku palice, na katere obesi papirja, ki ga napoji s kamnenim oljem (petrolejem).

5. Obesi po zelniku cunje, ki so bile poprej dolgo v hiši, da po ljudeh diše.

P. L.

O žitni letini.

Povedati čemo svojim bralcem o letošnji žitni letini. Žalibog moramo takoj reči, da ta povest ne bo vesela, še manj pa tolažilna. Če pregledamo vprvič pridelke na evropskem kontinentu, moramo reči, da je slab pridelek reži uzrok čudnega žitnega trga. V nobeni deželi se je nij kaj prida pridelalo, razen na Ruskem in v nekaterih manjših pokrajinah ob spodnjem Donavi, kjer je letina vsaj srednja. Za malo boljša je pšenična žetev; premisli pa naj se, da si boste morali ogerska in francoska letos pšenico uvažati, druga leta pa ste jo prodajali v tuje dežele.

Na Angleško se bo moralo najmanj kakih 13 — 14 milijonov vaganov pšenice

uvoziti; na Francoskem pa je manjka okolo 18 — 20 milijonov hektolitrov, kar je tem žalostnejše, ker se je lauska že vsa porabila. Italija, Belgija in Holandija so našele pšenice vsaj deloma zadosti. Nemška je pridelala toliko pšenice, da ji je ne bo treba uvažati; a zavarovati se more s tem, da privoli velike cene, sicer se bo na tuje prodajala. Na Ruskem in Poljskem je žetev dosti boljša; ker pa je na Ruskem veliko pokrajin zavoljo suše imelo slabo žetev, se ne bo moglo dosti izvažati, in kolikor se je bo, bo strašno draga. Doljuje podonavske pokrajine so precej veliko našele; a izvažati zato ne bodo mogle, ker koruze nič ne bo.

Kar se tiče končno žetve na Ogerskem, je čisto gotovo, da ne bo mogla toliko izvažati sosednjim deželam, kakor druga leta, zato se bo moralo žito dobivati iz Galicije, Ruske, Poljske in iz moldavske Valahije. Kar je na Gališkem in Českem pšenice v izobilji, toliko manjka reži, zato bo letos naše cesarstvo veliko denarja izdalo v tuje dežele, tembolj, ker krompirja in koruze ne bo skoraj nič.

— (Kako kaže koruza, vino, pesa in krompir.) Dež v zadnjih dneh je prinesel polju in travnikom dolgo željeno okrepčanje. Akoravno je škoda, ki jo je koruzi, krompirju in pesi naredila zadnja suša, taka, da se ne more popolno popraviti, je vendar zadnji dež jako dobro dejal, in njegova korist se že vidi. Iz južne Ogerske, iz Banata in podonavskih pokrajin se slišijo glasna naznanila o okrevanji koruze. Enako je dež krompirju jako po godi, da je zopet začel rasti. Koliko si je sladkorna pesa opomogla, se še ne vidi. — Travniki se kažejo zopet v najlepši zeleni barvi, in otava obeta najboljšo košnjo, akoravno se je že mislilo, da ne bo kaj kositi. Taisto velja o strniščini detelji. Najbolj pa ta dež ugaja trti. Trte se napejajo, in ako bo druga polovica meseca septembra gorka, bode vina vendar precej, gotovo pa bode dobro.

Razne stvari.

* (Čuden samomorec.) Mlad huzar iz Segsarda na Ogerskem se je bil naveličal živeti in je hotel s samomorom ta svet zapustiti in iti tje, kjer muh nij. Bal se je pa obesiti, ustreliti ali zaklati se, zato sklene da bode do smrti — preobjedel se. Gre v krčmo in je vse, kar le želodec kvari. Res ga potlej zadene mrtud.

* (Žrtev ljudske neumnosti). V Selesu na Ogerskem je zbolel nek kmet za koleru; gre tedaj k štacunarju, ki je bil jud, in spiye masele žganja, misleč, da se bo ozdravil. A bolelo ga je še bolj in čez 6 ur je umrl. Vaščani so tedaj mislili, da mu je jud dal strupa, in so ubili zato ubogega juda. Tamošnji župnik in nek posestnik sta hotela ljudi pomiriti, a ubežala sta komaj razsrdenemu ljudstvu, ki je potlej ubilo še judovo ženo in otroke. Prišlo je petdeset vojakov, da bi spravili kmete k redu, a nij jih bilo zadosti, priti jih je moralo še petdeset.

* (Strašna nesreča.) V Milhavznu v Alzasiji je bil konec avgusta sejm. Nek mlad kupec zapazi, da so se mu v vozu, katerega je imel med sejmom tudi za stanovanje, stenice zaredile. Za to pomaže vse stene s petrolejem. Čez nekaj časa si zažge cigaro, a pri tej priložnosti se vnamejo stene in tudi mladi kupec. Ko skoči ves goreč iz voza, začno ga oblivati, pa vse nij nič izdalo. Še le ko nek mož zlije cel škaif vode na nj ogenj ugasne. Opečeni nesrečnež je bil strašan. Brade in las se nij nič videlo, obleka in koža je mahala od života. Čez kakih 6 ur je revež umrl.

* (Najstarejši mož) je brez dvoma nek zamorec v Ameriki, z imenom Fortune Snow, ki je star 124 let. Kar živi, nij bil še bolan, in nij še nikdar rabil zdravil. Tudi ga zobje nijso nikdar boleli, in ga tudi zdaj ne bolé, ker nema nobenega. Velik je 5 čevljev in pol in tehta skoraj 115 funtov in je zelo črn. Tudi zelo pobožen je in veruje trdno na „dobrega boga“, ki ga je rešil v „stari vojski“ kot upornika. On je oče 13 otrok, katerih najstarejši bi štel uže čez 100 let,

ko bi še živel. Najmlajši, pri katerem živi, je star 53 let. Tega starega moža hodi veliko sto ljudi gledat, s katerimi se prav rad razgovarja.

* (Šolsk prijatelj.) V Veroni na Laškem je umrl unidan Marcantonio Bentegodi, doktor prava, mestni svetovalec in šolski nadzornik, ki je vse svoje premoženje — 600000 frankov, 200000 goldinarjev — občinini za šolske namene zapustil.

Tržna poročila.

Iz Dunaja. Cene malo nižje. Pšenica se je spečalo 30.000 vaganov po 7 gl. 50 kr. do 8 gl. 25 kr. Po reži se je zelo malo popraševalo, in ker se je od vseh strani dosta pripeljalo, ponižala se je cena za 15 do 20 kr. Plačevala se je po 5 gl. 90 kr. do 6 gl. 50. Ječmen so kupovali pivovarniki močno, in sicer so ga pokupili okolo 140000 vaganov po 4 gld. 5 kr. do 4. gld. 70 kr. Koruze se je malo prodalo po 4 gl. 95 kr. do 5 gl. Oves se je čisto zanemarjal, in za 7 kr. v ceni padel. — Moka se je zelo iskala.

Iz Pešte. Kupčija je bila slaba, sicer večji del vse po starem. Trg z režjo je bil miren, z ječmenom zelo slab, ravno tako s koruzo, oves in proso sta imela stalno ceno. Pšenica se je prodajala po 7 gl. 5 kr. do 7 gld 85 kr. rež po 5 gl. 65 kr. do 5 gl. 75 kr., ječmen po 3 gl. 50 kr. do 3 gl. 75 kr., oves po 1 gl. 75 kr. do 1 gl. 85 kr. koruza po 4 gl. 75 kr. do 4 gld. 90 kr., proso po 4 gld. 70 kr., do 5 gld. 75 kraje.

Tržne cene.

V Ljubljani 10. septembra 1873.

Pšenica 7 gl. 30 kr.; — rež 4 gl. 90 kr.; — ječmen 3 gld. 60 kr.; — oves 2 gl. — kr.; — ajda 3 gl. 60 kr.; — prosó 3 gl. 50 kr.; — koruza 4 gl. 30 kr.; — krompir 2 gl. 30 kr.; — fižol 5 gl. 20 kr.; — masla funt — gl. 52 kr.; — mast — gl. 38 kr.; — špeh frišen — gl. 34 kr.; — špeh povojen — gl. 42 kr.; — jajce po 2½ kr.; — mleka bokal 10 kr.; govedine funt 26 kr.; — teletine funt 34 kr.; — svinjsko meso, funt 30 kr.; — sena cent — gl. 85 kr.; — slame cent — gl. 90 kr.; — drva trda 7 gld. 20 kr.; — mehka 5 gl. 20 kr.

V Mariboru 7. septembra: Pšenica po 7 gld. 50 kr.; — rež po 5 gld. 30 kr.; — ječmen po 4 gld. 10 kr.; — oves po 2 gld. 10 kr.; — koruza 4 gld. 90 kr.; — pšeno 6 gld. 50 kr.; — ajda 4 gld. 90 kr.; — krompir po 1 gold. 20 kr.

Iz Ptujja 7. septembra: Pšenica 7 gld. — kr.; rež 4 gld. 60 kr.; ječmen 3 gld. 50 kr.; oves 1 gld. 10 kr.; koruza 4 gld. 60 kr.; ajda 4 gld. 20 kr.; krompir 1 gld 90 kr.; seno 1 gld. 70 kr. cent; slama 9 gld. 40 kr.

V Gradci 7. septembra: Pšenica 7 gld. — kr.; — rež 4 gld. 12 kr.; — oves 2 gld. — kr.; — koruza 3 gld. 70 kr.; — ajda 3 gld. 80 kr.; — seno 1 gld. do 1 gld. 65 kr.; — slama 70 kr. do 1 gld. 30 kr.; — cent premoga 40 kr.; ječmen 5 gld. 15 kr.

Loterijske srečke:

Na Dunaji, 6. septembra: 66. 71. 17. 59. 62.
V Gradci, „ „ 10. 81. 53. 51. 71.

En sreberni goldinar velja 1 gold. 6 kr. v bankovcih.

Listnica uredništva. G. B. P. v Sv. čestifamo. Poslano pride v prihodnjem listu. Hvala!

Listnica opravištva. Od poslednje številke, da si smo dali 100 iztisov več, kakor od prejšnje tiskati, so vsi iztisi pošli, vsled mnogo novih naročnin. Novi naročniki tedaj dobivajo list od te številke naprej.

Vabilo na naročbo.

S 1. septembrom začne novo naročenje na

„Slovenski Tednik“.

List velja za 4 mesece, od 1. septembra do konca leta samo 80 krajev.

Naročnina naj se pošilja po poštinih nakaznicah opravištvu „Slov. Tednika“.

Grunt na prodaj.

Pečolerjev grunt v Gradišči v slovengraškem okraji,

kateri obsega 152 oralov 1094 sežnjav, s čistimi dohodki 163 gold. 34½ kr. starega denarja, je brez premakljivega blaga iz **proste roke na prodaj**. Cena grunta je **6000 gold.**, premakljivega blaga in živine pa po pogodbi. Plačevalni pogoji so ugodni. Kdor želi kupiti ta grunt, naj se obrne do gospoda notarja **Hofrichterja** v Slovengradci. (6—3)